

Súd: Okresný súd Lučenec
Spisová značka: 10P/25/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6622201838
Dátum vydania rozhodnutia: 04. 05. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Červenková
ECLI: ECLI:SK:OSLC:2022:6622201838.2

Uznesenie

Okresný súd Lučenec vo veci starostlivosti o maloleté deti: 1/ C. t.č. v starostlivosti B., zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Lučenec, deti rodičov: nebohá matka C. a otec GL. štátny občan SR, o návrhu na uloženie výchovného opatrenia a nariadenie neodkladného opatrenia, takto

rozhodol:

Súd n a r i a d ť u j e neodkladné opatrenie tohto znenia:

I. Súd d o č a s n e p o n e ch á v a maloleté deti: C. v starostlivosti právnickej osoby: B., až do právoplatného skončenia konania vo veci samej - o opakovanom uložení výchovného opatrenia.

o d ô v o d n e n i e :

1. Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Lučenec sa podaným návrhom doručeným súdu dňa 29.04.2022 domáhal vo veci samej nariadenia opakovaného výchovného opatrenia - pobytu maloletých detí: C. najdlhšie na šesť mesiacov, na účely zabezpečenia odbornej pomoci maloletým deťom, alebo zabezpečenia úpravy rodinných a sociálnych pomerov maloletých detí a neodkladným opatrením, zverenia maloletých detí do dočasnej starostlivosti právnickej osoby: B. z dôvodu, že návrat detí do prirodzeného rodinného prostredia toho času nie je možný.

2. Svoj návrh odôvodnil tým, že spisovú dokumentáciu súrodencov úrad vedie od roku 2009. Rodina v minulosti obývala schátralý prízemný rodinný dom na adrese R. Hygiena priestorov bola v tom čase na nízkej úrovni, rodina nedokázala efektívne hospodáriť s finančnými prostriedkami, ktoré mala k dispozícii. Maloleté deti boli žiakmi základnej školy, školskú dochádzku si neplnili pravidelne a absentovala domáca príprava. Hygiena tela a oblečenia maloletých detí bola zanedbaná. Situácia v rodine sa dlhodobo nezlepšovala, preto dňa 25.06.2019 vydal úrad odporúčanie do B. na vykonávanie opatrení ambulantnou a terénnou formou. Po smrti matky boli počas vykonávaných sociálnych zisťovaní spozorované nedostatky v starostlivosti o maloleté deti zo strany otca. Úrad pravidelne poskytoval otcovi odborné sociálne poradenstvo a opakovane ho aj oboznamoval s dôsledkami neplnenia si pravidelnej školskej dochádzky maloletých detí, na dodržiavanie hygieny ošatenia, hygieny tela a priestorov bytu. Rodina obýva od roku 2020 dvojizbový byt na adrese D. Domácnosť je zariadená nábytkom staršieho typu, ktorý je však v zanedbanom stave. Spolupráca s otcom bola na dobrej úrovni, ale k náprave zistených nedostatkov v rodine nedošlo. Z prijatých správ zo W. vyplývalo, že všetky maloleté deti chodili do školy nedostatočne pripravené na vyučovanie, maloletá T. a maloletá C. mali vysoký počet vymeškaných neospravedlnených hodín. Po smrti matky sa situácia v rodine zhoršila, otec sa snažil zabezpečovať výchovu maloletým deťom, avšak vzhľadom k jeho schopnostiam a možnostiam, nie na postačujúcej úrovni. Vzhľadom k tomu, že otec nezvládal starostlivosť v takej miere, aby zabezpečil zdravé výchovné prostredie a potrebnú podporu maloletých detí, bolo nad ich výchovu nariadené výchovné opatrenie - pobyt v B. na šesť mesiacov od dňa umiestenia, t. j. od 05.11.2021. Zo záveru správy z B. zo dňa 29.04.2022, ktorá bola doručená ÚPSVaR Lučenec vyplýva odporúčenie predĺžiť výchovné opatrenie - pobyt v B., kde sú maloleté deti toho času umiestnené, preto má Úrad práce,

sociálnych vecí a rodiny Lučenec za to, že je v záujme maloletých detí pokračovať v uloženom výchovnom opatrení a návrat detí do prirodzeného rodinného prostredia toho času nie je možný z dôvodu sanácie rodinných pomerov.

3. Súčasťou návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia bola správa z B. o priebehu výchovného opatrenia maloletých detí z ktorej vyplýva, že maloletá D. si na prostredie centra spomedzi všetkých súrodencov zvykla rýchlo. Pri príchode do zariadenia sa prejavovala smútkom, ale len veľmi krátku dobu. Rýchlo sa adaptovala na nové podmienky a začala vyjadrovať spokojnosť s umiestnením do zariadenia. Ocenila pravidelný režim, stravovanie, aktivity, pomoc pri príprave na vyučovanie. Postupne si osvojila hygienické návyky, naučila sa dodržiavať pravidlá a podmienky zariadenia. Maloletá pochádzala zo sociálne znevýhodneného prostredia, kde rodina neplnila základné funkcie: socializačno- výchovnú, emocionálnu a tiež ekonomickú. V rodine vládla chudoba a maloletá sa túlala so súrodencami po meste, nechodila do školy. Čo sa týka jej školských znalostí, pre žiaka piateho ročníka sú nedostatočné. Maloletá aj napriek tomu, že vie písať a čítať, má vedomosti na veľmi slabej úrovni. Na vyučovanie sa pripravuje len so zamestnancami centra, pedagogickými pracovníkmi, samostatne sa pripraviť nedokáže. Výchovno-vzdelávacie výsledky sú na slabej úrovni. Jej správanie a pôsobenie v CDR možno hodnotiť pozitívne, svoje povinnosti si plní, niekedy aj nad rámec svojich povinností. Je pracovitá, manuálne zručná a s vychovávateľmi spolupracuje. Maloletá sa niekoľkokrát vyjadrila, že v zariadení je jej dobre a domov by sa nerada vrátila hlavne kvôli mladším súrodencom, o ktorých má strach. S otcom nemá záujem sa kontaktovať telefonicky ani osobne. Keď mala ísť na jarný prázdninový pobyt do domáceho prostredia, ktorý bol od jej umiestnenia prvým takýmto pobytom, rozhodla sa ho stráviť u starej mamy. Mladších súrodencov bola u otca iba navštíviť a skontrolovať. O svojich súrodencov sa stará a cíti za nich zodpovednosť. Pravidelne sa zúčastňuje individuálnych psychologických sedení aj skupinových aktivít. V zariadení získava pozitívnu skúsenosť, že o súrodencov je postarané aj bez jej pričinenia. Tým sa odbremenila a uvoľnila energiu na vlastný psychický vývin. V tomto smere umiestnenie v centre vníma ako veľmi prospešné. Zdravotný stav maloletej je dobrý, netrpí žiadnymi závažnými chorobami.

Od 04.03. do 08.03. bola maloletá. na jarnom prázdninovom pobyte u svojho otca, v domácom prostredí. Pochvaľovala si, že otec už nepije a je úplne iný, než aký bol predtým. Na veľkonočné prázdniny, ktoré v čase od 13.04. do 19.04. trávila spolu so svojimi mladšími súrodencami opäť u otca v domácom prostredí sa tešila už o niečo viac, než to bolo predtým.

Maloletá P. sa v centre adaptovala pomerne rýchlo a bez výraznejších problémov. Prvé dni bola plačlivá, hlavne pri večernom zaspávaní a keď do zariadenia telefonoval otec. Časom si zvykla na nové prostredie, má vlastnú posteľ, aj priestor pre svoje osobné veci. U maloletej absentovali základné hygienické návyky, ktoré si postupne osvojila. Nakoľko v domácom prostredí nechodila pravidelne do školy, nevedela písať, čítať, ani počítať. Rozprávala väčšinou len v maďarskom jazyku. Jej školské znalosti boli vo všetkých smeroch zanedbané. Začala sa učiť od prvého písmenka a čísla. Za pomoci pedagogických zamestnancov je možné konštatovať, že P. vie momentálne počítať do 20 a ovláda celú abecedu, vie čítať aj písať. V škole je snaživá a má záujem sa vzdelávať, teší sa, keď sa jej niečo nové podarí. Plynule rozpráva v slovenskom jazyku, hoci pri príchode do zariadenia vedela len niekoľko slov. V zariadení je jej pravidelne poskytovaná psychologická starostlivosť, na individuálnych sedeniach sa pracuje na rozvoji jej osobnosti, ako aj emocionálnej inteligencie maloletej. U maloletej Kamily bolo niekoľkokrát spozorované správanie, ktoré sa vymyká z bežných noriem prejavov dieťaťa. Boli to rôzne pohyby sexuálneho charakteru a gestá, ktoré opakovala zrejme po niekom z domáceho prostredia. Pravidlá a režim zariadenia na maloletú vplývajú pozitívne, je u nej evidentný progres v snahe vzorne si plniť svoje povinnosti. Niekoľkokrát bola aktérkou konfliktu medzi spolubývajúcimi, kde vedome klamala a zavádzala, no jej správanie a pôsobenie v zariadení aj napriek tomu možno hodnotiť pozitívne. Výchovné pôsobenie, pravidlá a režim majú na maloletú dobrý vplyv, napreduje postupne vo všetkých smeroch. Niekoľkokrát sa maloletá vyjadrila, že sa v zariadení cíti veľmi dobre. Obľúbila si zamestnancov centra, rada svoju vďaku za starostlivosť dáva najavo samostatne vyrobenými listami a darčekmi, ako aj fyzickými prejavmi ako objatie a pohladenie. Zdravotný stav maloletej je dobrý, netrpí žiadnymi chorobami. Prázdniny, ktoré trávila pobytom u otca v domácom prostredí si veľmi pochvaľovala, tešila sa z toho, že otec už nepije a podľa jej slov je úplne iný, než aký bol predtým. S otcom je v pravidelnom telefonickom kontakte. Veľmi sa teší na najbližšie prázdniny, ktoré by opäť rada trávila v domácom prostredí u otca.

Maloletý G. je od prvého kontaktu v centre živší, pohyblivý, bez výraznejšieho emocionálneho nepokoja. Komunikácia spočiatku prebiehala len v maďarskom jazyku a od umiestnenia začína rozumieť

usmerniam i pokynom vychovávateľov v slovenskom jazyku. V prostredí CDR sa cíti dobre, len mu občas chýba otec, s ktorým je však v pravidelnom telefonickom kontakte. U maloletého vidieť ochotu a snahu dodržiavať režim a pravidlá zariadenia. Rešpektuje vychovávateľov a veľmi rád sa zapája do všetkých aktivít, rád pomáha pri spoločných prácach v zariadení. Vo svojom voľnom čase má rád pohybové aktivity a vie sa zahrať aj sám, páčia sa mu hračky, ktoré dostal na Vianoce, nakoľko podľa jeho vyjadrení, údajne doma žiadne nemal. Správanie v školskom prostredí je menej uspokojivé, počas vyučovacích hodín sa správal zle, bol nesústredený, nedával pozor, nerešpektoval pokyny učiteľa a provokoval spolužiakov. Toto správanie je nateraz v škole zlepšené. Maloletý G. sa učil písať písmená, nakoľko ich vôbec neovládal, a to je žiakom už druhého ročníka. Nevedel vôbec ani čítať. Nemal osvojené žiadne hygienické návyky a problém bol aj v dodržiavaní poriadku a čistoty v osobných veciach. Dňa 17.12.2022 G. pre poruchy učenia a nezvládania učiva absolvoval psychologické vyšetrenie v CPPPaP, ktorého záver okrem iného potvrdil aj chýbajúce adekvátne sebaobslužné, hygienické a sociálne návyky a tiež potvrdil fakt, že dieťa nemá aktuálne predpoklady zvládnuť nároky bežného typu ZŠ. CPPPaP ďalej odporučilo maloletého do odbornej starostlivosti CŠPP, ktoré má určiť ďalšie postupy smerom k nemu samému, škole a rodine. Na termín špeciálno-pedagogického vyšetrenia stále centrum čaká. Od 04.03. do 08.03. bol Gejza na jarnom prázdninovom pobyte u svojho otca v domácom prostredí, kde sa mu veľmi páčilo. Pochvaľoval si, že otec už nepije a je úplne iný, než bol predtým. Tešil sa aj na veľkonočné prázdniny, ktoré trávil spolu so staršími súrodencami opäť u otca, v domácom prostredí.

V správe sa uvádza, že je otec v pravidelnom telefonickom kontakte s maloletými deťmi a absolvovali uňho aj prázdninové pobyty. Otec sa snaží dobre spolupracovať s pracovníkmi zariadenia, dodržiavať pravidlá telefonovania a iné stanovené pravidlá v rámci riešenia prázdninových pobytov maloletých detí. Dokáže si vo vlastnej rézii zastrešiť odvoz a dovoz maloletých detí na prázdninové pobyty a v dohovorený čas ich odovzdať do zariadenia, ako aj o to, aby boli maloleté deti pri návrate z prázdninového pobytu čisté a slušne oblečené.

V závere správy sa konštatuje, že fungovanie maloletých detí pod dohľadom, s pomocou a vedením vychovávateľov výrazne prospieva všetkým maloletým deťom. Maloleté deti C. a G. majú v zariadení možnosť sa ďalej rozvíjať tak po osobnostnej, ako i po mentálnej stránke. Deti si vyžadujú pozornosť, podporu a pomoc dospelšej osoby, ako i porozumenie a pochvalu za dobre odvedenú prácu, resp. splnenú povinnosť, čo v domácom prostredí úplne absentovalo. Výchovné opatrenie z časti splnilo svoj účel a jeho nariadením sa otcovi maloletých detí vytvoril priestor na to, aby dokázal, že sa o maloleté deti dokáže riadne a dobre postarať, že im dokáže vytvoriť také podmienky, aby ich fyzický, psychický a sociálny vývin bol zdravý. Doba trvania výchovného opatrenia však pre svoje ohraničenie nebola postačujúca na to, aby mohlo centrum s istotou a presvedčením konštatovať možnosť návratu maloletých detí do domáceho prostredia k ich otcovi. Centrum si myslí, že predĺženie tohto opatrenia by poskytlo dostatočný priestor a čas na to, aby sa vedeli s presvedčením ujasniť v tom, či by bol návrat pre deti do domáceho prostredia k otcovi dobrým riešením a v rámci najlepšieho záujmu detí. Dňa 29.04.2022 tiež centrum očakáva príchod staršej sestry maloletých detí Barbory Horváthovej do zariadenia, ktorá príde z C. a v centre bude dočasne umiestnená na základe súdneho rozhodnutia. Aj z toho dôvodu by bolo centrum za predĺženie výchovného opatrenia nad maloletými deťmi.

4. Podľa § 367 ods. 1 zákona č. 161/2015 Zb.z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“), neodkladným opatrením môže súd nariadiť, aby ten, kto má maloletého pri sebe, maloletého odovzdal do starostlivosti toho, koho označí súd, alebo do striedavej osobnej starostlivosti.

5. Podľa § 367 ods. 2 CMP, o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia rozhodne súd najneskôr do siedmich dní od doručenia návrhu. V tejto lehote súd uznesenie vyhotoví.

6. Podľa § 367 ods. 3 CMP, uznesenie o nariadení neodkladného opatrenia je vykonateľné vyhlásením; ak sa nevyhlasuje, je vykonateľné, len čo bolo vyhotovené.

7. Podľa § 367 ods. 4 CMP, uznesenie o nariadení neodkladného opatrenia súd môže doručiť účastníkom až pri uskutočnení jeho výkonu, ak je predpoklad, že by bol výkon rozhodnutia inak zmarený. Účastníkom, ktorí neboli prítomní pri výkone uznesenia, doručí súd uznesenie spolu so zápisnicou o priebehu výkonu dodatočne.

8. Podľa Čl. 5 základných zásad zákona č. 36/2005 Zb.z. o rodine (ďalej len Zákon o rodine) záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Pri určovaní a posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa sa zohľadňuje najmä

- a) úroveň starostlivosti o dieťa,
- b) bezpečie dieťaťa, ako aj bezpečie a stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava,
- c) ochrana dôstojnosti, ako aj duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa,
- d) okolnosti, ktoré súvisia so zdravotným stavom dieťaťa alebo so zdravotným postihnutím dieťaťa,
- e) ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do jeho dôstojnosti a ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do duševnej, telesnej a citovej integrity osoby, ktorá je dieťaťu blízkou osobou,
- f) podmienky na zachovanie identity dieťaťa a na rozvoj schopností a vlôh dieťaťa,
- g) názor dieťaťa a jeho možné vystavenie konfliktu lojality a následnému pocitu viny,
- h) podmienky na vytváranie a rozvoj vzťahových väzieb s obidvomi rodičmi, súrodencami a s inými blízkymi osobami,
- i) využitie možných prostriedkov na zachovanie rodinného prostredia dieťaťa, ak sa zvažuje zásah do rodičovských práv a povinností.

9. Podmienkou pre vydanie neodkladného opatrenia je potreba bezodkladnej úpravy pomerov účastníkov konania. Z charakteru neodkladných opatrení vyplýva, že pred ich nariadením súd nemusí zisťovať všetky skutočnosti, ktoré sú potrebné pre rozhodnutie vo veci samej a pri ich zohľadňovaní nemusí byť vždy dodržaný formálny postup stanovený pre dokazovanie. Súd sa obmedzí len na osvedčenie najzákladnejších skutočností, z ktorých možno vyvodiť nutnosť neodkladnej úpravy pomerov, pričom tieto musia byť takého charakteru, že ak by k bezodkladnej úprave pomerov nedošlo, mohlo by dôjsť k nezvratiteľnému následku alebo stavu, ktorý by bol zvrátiteľný len s neprimeraným úsilím a nákladmi, resp. len s veľkými obtiažmi. Je nevyhnutné, aby boli osvedčené aspoň základné skutočnosti hodnoverne, osvedčujúce záver o dôvodnosti a trvaní nároku, ktorému sa má poskytnúť neodkladná ochrana. V prípade nariadenia neodkladného opatrenia vo veciach starostlivosti o maloleté dieťa je predovšetkým potreba osvedčiť naliehavosť situácie a z toho vyplývajúcu potrebu bezodkladnej úpravy práv a povinností voči dieťaťu, a to vzhľadom na záujem maloletého dieťaťa, a teda neodkladné opatrenia vo veciach starostlivosti o maloletých slúžia na poskytnutie rýchlejšej, efektívnej, ale v zásade len dočasnej úpravy rodinnoprávných vzťahov.

10. Z obsahu spisového materiálu je zrejmé, že v súčasnosti sú maloleté deti U. na základe uznesenia Okresného súdu Lučenec sp.zn. 11P/76/2021-44 o uložení výchovného opatrenia, v starostlivosti právnickej osoby: B. na obdobie šiestich mesiacov od ich umiestnenia, t.j. od 05.11.2021. Pobyť detí v centre vzhľadom na vyššie vedené končí 5.5.2022.

11. Po zhodnotení všetkých skutočností týkajúcich sa maloletých detí a po oboznámení sa so správou o priebehu výchovného opatrenia nad maloletými deťmi z B., súd nemá pochybnosti o tom, že v súčasnosti prebiehajúci výchovný proces nad maloletými deťmi je pre maloleté deti prospešný. Všetky maloleté deti Horváthové sa v centre adaptovali veľmi rýchlo a bez výraznejších problémov, osvojili si základné hygienické návyky, zlepšili komunikačnú schopnosť v slovenskom jazyku, ktorá bola predtým zanedbaná a pravidelnou prípravou s pomocou pedagogických zamestnancov zariadenia, všetky maloleté deti napredujú aj v oblasti zvládania a plnenia si školských povinností, pričom napredujú postupne vo všetkých smeroch. Súd pri svojom rozhodnutí mal na zreteli predovšetkým záujem maloletých detí, ich zdravý psychický, fyzický i sociálny vývin, a preto rozhodol o ich dočasnom ponechaní v B. kde sú v súčasnosti umiestnené, aby mohol aj naďalej pokračovať ich výchovný proces, až do právoplatného skončenia konania vo veci samej.

12. Z charakteru neodkladného opatrenia vyplýva, že pred jeho nariadením súd nemusí zistiť všetky skutočnosti, ktoré sú potrebné pre vydanie konečného rozhodnutia a pri zisťovaní nemusí byť vždy dodržaný formálny postup stanovený na dokazovanie. Z doteraz známych skutočností mal súd za to, že dočasné ponechanie detí v B. je v ich najlepšom záujme, až kým súd vo veci samej nevykoná potrebné dokazovanie v tom smere, či má otec maloletých detí vytvorené vhodné podmienky pre zabezpečovanie starostlivosti o maloletých, či výchovný proces v centre pre deti a rodiny je ukončený a deti aj ich zákonný zástupca zvládnu návrat do domáceho prostredia a na základe takto vykonaného komplexného dokazovania bude môcť vo veci starostlivosti o maloleté deti rozhodnúť.

13. Súd na záver poznamenáva, že v zmysle § 367 ods. 3 CMP, je toto uznesenie vykonateľné vyhlásením; ak sa nevyhlasuje, je vykonateľné len čo bolo vyhotovené.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je prípustné odvolanie, ktoré sa podáva v lehote 15 dní odo dňa doručenia, prostredníctvom Okresného súdu Lučenec, Filakovská cesta 287, 984 01 Lučenec na Krajský súd v Banskej Bystrici, a to písomne.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 62 ods. 1, 2 CMP, je odvolanie možné odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

Podľa § 63 CMP, v odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy.

Podľa § 64 CMP, zmena návrhu na začatie konania je v odvolacom konaní prípustná.

Podľa § 65 CMP, odvolací súd nie je viazaný rozsahom odvolania vo veciach, v ktorých možno začať konanie aj bez návrhu.

Podľa § 66 CMP, odvolací súd nie je odvolacími dôvodmi viazaný.

Podľa § 67 CMP, na vady konania pred súdom prvej inštancie prihliada odvolací súd, len ak mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona; ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia.